

[Formanden.]

Forslag til folketingsbeslutning om fastsættelsen af offentlige standarder og normer for det offentliges serviceydelser.

Det er meddelt mig, at *Axel Ivan Pedersen* ønsker at udtræde af udvalget angående statsrevisorernes betænkning. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Axel Ivan Pedersen* har vedkommende gruppe udpeget *Erling Olsen*, som herefter er valgt.

Med skrivelse af 12. d. m. har handelsministeren fremsendt eksemplarer af den af egnsudviklingsrådet i henhold til § 3, stk. 6, i lov nr. 228 af 3. juni 1967 om egnsudvikling, som ændret ved lov nr. 40 af 20. februar 1969, afgivne beretning for tiden 1. april 1970-31. marts 1971. Eksemplarer er omdelt.

Med skrivelse af 12. november 1971 har økonomi- og budgetministeren fremsendt bilag til statsregnskabet for finansåret 1970-71. Eksemplarer er omdelt.

Medlem af folketinget *Dagmar Andreasen* har meddelt mig, at hun ønsker til statsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Agter statsministeren i denne samling at tage initiativ til at omsætte indholdet af forslag til folketingsbeslutning om ny levnedsmiddellov (fremsat 25. februar 1971) i praksis, og da på hvilken måde?“

Medlem af folketinget *Brøndlund Nielsen* har meddelt mig, at han ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren foranledige, at der i retningslinjerne for sygehusplanlægningen tages bl. a. sociale forhold i betragtning ved, at det tilkendegives, at nogle behandlinger og undersøgelser fortsat bedst kan ske decentraliseret?“

Medlem af folketinget *Overgaard Nielsen* har meddelt mig, at han ønsker til statsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Agter statsministeren at foranledige en ny juridisk vurdering af, om grundlovens § 20 skal ændres, før Danmark kan tiltræde De europæiske Fællesskaber?“

Medlem af folketinget *Kurt Brauer* har meddelt mig, at han ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Har ministeren kommentarer til oplysningen fra lægeforeningens formand om, at Danmark kan imødesee en mangefoldning af udbuddet af medicinske præparater, såfremt vi indtræder i EF?“

Medlem af folketinget *Edele Kruchow* har meddelt mig, at hun ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Agter ministeren at affinde sig med, at sygekasser pålægger deres medlemmer kontingentforhøjelser med bl. a. den begrundelse, at de ellers kommer i likviditetsvanskeligheder, fordi de modtager statstilskud med tilbagevirkende kraft?“

Medlem af folketinget *Thestrup* har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Agter ministeren definitivt at modsætte sig en af konsulent *Peter Schiøler* i samarbejde med sociologisk institut og Danmarks pædagogiske institut foreslået undersøgelse vedrørende skoleelevers kriminalitet m. m.?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid i morgen.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Robert Christensen*): Hermed tillader jeg mig for folketinget at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af skolepengebetalning på lærlingeskolerne.

Venstre mener, at de lærlinge, der gennemfører en erhvervsmæssig grunduddannelse, er dårligere stillet end deres jævnaldrende. Venstre finder, det er helt urimeligt, at de i form af en lavere løn selv betaler deres skolepenge samtidig med, at al anden obligatorisk skolegang er gratis.

Resultatet er da også blevet, at tilgangen til lærlingeuddannelsen er faldet alvorligt i de senere år. Fortsætter nedgangen, kan det blive skæbnesvangert på længere sigt.

Ud over den støtte, lærlinge kan modtage fra statens uddannelsesstøtte, foreslår vi derfor, at alle lærlinge fritages for at betale skolepenge. Der tænkes i denne forbindelse også på skolesøgende, der får en tilsvarende faglig uddannelse på private folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler m. v. Derved bliver de ligestillet med den del af

[Robert Christensen.]

ungdommen, der går i gymnasier, handelsgymnasier m. v.

Så vidt forslagsstillerne har kunnet beregne, vil ændringen betyde en udgift for staten på ca. 48 mill. kr. på årsbasis. Det vil betyde det samme i øget indtægt for lærlingene.

Venstre mener, at det er på tide, at de erhvervsmæssige uddannelser prioriteres højere end hidtil af det offentlige. Selv om en del af de uddannede lærlinge opnår stillinger i stat og kommuner, må det dog antages, at hovedparten af denne arbejdskraft tilgår erhvervslivet. I den i foråret 1971 offentliggjorte rapport vedrørende perspektivplanlægningen blev der navnlig peget på de vanskeligheder, som dansk erhvervsliv fremtidig måtte forventes at komme ud for, hvad angår tilgangen af arbejdskraft. Et lovforslag som det, vi her efterlyser, vil ved at stimulere lærlingetilgangen samtidig være med til at øge dansk erhvervslivs muligheder for at skaffe sig fagligt kvalificeret arbejdskraft i fremtiden.

Ordføreren for forslagsstillerne (Simonsen): Jeg skal herved tillade mig at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om fastsættelsen af offentlige standarder og normer for det offentliges serviceydelser.

Forslaget må ses som en videreførelse af den kommunalreform, den forrige regering bragte et langt stykke ad vejen. Ved skabelsen af de større kommuner og amter er grunden lagt til, at stadig flere opgaver kan delegeres bort fra statens ressort.

Efter at have begrænset stigningen i statens udgifter — først de bevillingsstyrede og senere de lovbundne — kom loftet over de kommunale udgiftsstigninger, og i de forhandlinger, den daværende regering havde med kommunerne, kom spørgsmålet om det offentliges normer og standarder stærkt ind i billedet fra begge sider. Finansministeriet iværksatte derfor en kritisk gennemgang af de krav, som staten stiller til kommunerne om omfanget eller standarden af det offentliges serviceydelser.

Det skete i forståelse med Kommunernes Landsforening, der senest i juni i år selv har peget på, at det gældende system virker oppustende på den offentlige aktivitet, fordi de lokale myndigheder er bundet af centralt fastsatte standarder og normer,

fordi fastsættelsen af disse sker uden tværgående samordning af de økonomiske og arbejdsmæssige konsekvenser.

Der forekommer flere tungtvejende eksempler herpå. Bl. a. på børneinstitutionernes og plejehjemmenes område er der sket en fortsat kæde af standardforbedringer, uden at der samtidig er sket en samlet overvejelse af de økonomiske konsekvenser heraf, og uden at man egentlig kan henvide til bestemte beslutninger om at foretage en sådan hævelse af niveauet.

Jeg kan ikke stærkt nok understrege, at når vi nu rejser dette problem, er det ikke, fordi vi mener, at der skal ske en forringelse af den sociale service. Men perspektivplanredegørelsen viser jo, at det offentliges stærkt stigende personalebehov ikke mindst findes inden for det sociale område. De tal over personalebehovet i børneinstitutioner og plejehjem, som er gengivet i bemærkningerne til forslaget, er af en sådan størrelsesorden, at det virker foruroligende.

Det må stå klart for os alle, at erhvervslivets arbejdskraftsbehov må tilgodeses, hvis der samfundsøkonomisk skal skabes baggrund for blot tilnærmelsesvis at dække det skitserede behov for offentlige serviceydelser.

På denne baggrund er den automatiske oppustning af den offentlige aktivitet, som det nuværende system er udtryk for, ikke til glæde for nogen overhovedet — højst for dem, der er så heldige at få stillet en af de eksisterende institutionspladser til rådighed. De, der lider under systemet, er dem, som gerne ville have haft en af de institutionspladser, vi ikke får råd til, såfremt anlæg og drift er unødvendig dyr.

Ligeretsprincippet til offentlige ydelser er uigennemførligt, såfremt vi ikke tilpasser vore krav, såvel hvad etablering som drift angår, til de faktiske muligheder.

Med overflytning af den tekniske og sundhedsmæssige del af godkendelsen af institutionsbyggeri til kommunerne vil man ikke blot kunne spare en arbejdskrævende tilsynspraksis, men man vil også kunne fjerne den kædereaktion, som de centralt fastsatte detailkrav udløser. Der er efter forslagsstillernes opfattelse ingen som helst grund til at formode, at det kommunale ansvar skulle medføre uforvarlig eller uhenigtsmæssig indretning.